



FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 35. europaudvalgsmøde

Mødedato: tirsdag den 10. juni 2025

Tidspunkt: 5 min. efter afsl. af mødet i UPN, ca. kl. 18.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 2. juni 2025

1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd 26.-27. juni 2025

Forelæggelse ved statsministeren

Det Europæiske Råd 26-27/6-25 - Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

- L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling



Europaudvalget

Referat af 35. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 10. juni 2025
Tidspunkt: 5 min. efter afsl. af mødet i UPN, ca kl. 18.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klitskov Jerkel (KF), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Thorkild Holmboe-Hay (S), Christian Friis Bach (V), Ammar Ali (M), Alexander Ryle (LA), Claus Jørgensen (SF) og Søren Søndergaard (EL).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd 26.-27. juni 2025

Det Europæiske Råd 26-27/6-25 - Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Forsvar, NATO-topmødet og Ukraine

Statsministeren (Mette Frederiksen): Mødet i Det Europæiske Råd kommer dagen efter, at mange af os har været samlet til NATO-topmøde. Jeg forventer, at det har en afsmittende effekt på de diskussioner, vi kommer til at have. Det siger jeg, fordi det i høj grad er en diskussion i EU, hvordan vi sikrer os, at vores forsvarsindustri kommer op i omdrejninger, så vi faktisk kan producere og få leveret det, vi aftaler i NATO-sammenhæng. Jeg har sagt det mange gange i løbet af den senere tid, men det går helt ufatteligt langsomt. Så mit håb – men også min forventning – er, at industribasen i EU på forsvarsområdet bliver en af de primære diskussioner på topmødet, herunder hvordan vi får integreret den ukrainske forsvarsindustri ind i den europæiske. De erfaringer, man har gjort sig i Ukraine, er meget værdifulde – selvfølgelig i særdeleshed for ukrainerne, men sådan set også for os andre, for de kan producere bedre, hurtigere og billigere, end vi andre kan.

Det bliver NATO-topmødet, der kommer til at fylde her i slutningen af juni, men det er vigtigt, at vi bruger EU-samarbejdet til at kunne få leveret på de politiske ambitioner, vi kommer til at vedtage i NATO.

Ukraine kommer til at fylde i det hele taget, afhængigt af hvad der sker. Udviklingen er ikke god dernede nu. Putin påstår en gang imellem, at han taler om fred, og så bomber han om natten, og det tager virkelig til i omfang. Ukrainerne har jo for længst sagt ja til en 30-dages betingelsesløs våbenhvile, men der sker ikke rigtig noget på russisk side, så nu må det i EU-sammenhæng handle om at stille Ukraine bedst muligt, både på slagmarken og i forhold til forhandlingerne. Det indebærer i vores øjne, at vi skruer yderligere op for sanktionerne.

Søren Søndergaard (EL): I forhold til Ukraine er problemet ikke så meget løfterne, men hvordan løfterne bliver indfriet. Der var et løfte fra EU om at levere 1 million artillerigranater inden en bestemt dato. Da man kom til den dato, havde man leveret lidt over halvdelen. Det blev vældig forsinket, og det kostede mange ukrainske soldater livet og betød, at man tabte landområder. Nu har man mig bekendt lovet 2 millioner i det indeværende år, og ifølge den sidste status, var der kun lovet lidt over halvdelen – altså ikke leveret, men lovet. Man kan virkelig frygte, at der sker en gentagelse, medmindre der er sket noget den seneste måned, som statsministeren kan oplyse om. Hvordan bruger man sådan et møde til at sikre, at de løfter, der er givet, rent faktisk bliver indfriet? Jeg synes næsten ikke, man kan bære, hvis vi en gang til skal stå i den situation, at de løfter, man klart og tydeligt har givet, ikke bliver indfriet.

Henrik Møller (S): På COSAC-mødet var der for mig at se stadig væk opbakning til Ukraine og konflikten – måske lige bortset fra Ungarn i nogle stræk. Jeg synes, det var meget tydeligt i den udtalelse, vi fik formuleret.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Søren Søndergaard: Jeg er sådan set ikke så uenig i, at når man giver et løfte til et land i krig, så skal man også levere på det. I al beskedenhed synes jeg også, vi egentlig har klaret den opgave ret godt fra dansk side. Tak for den brede opbakning til det – både hvad angår den store donation til F16-fly, og da det var meget kritisk i forhold til ammunitionsdelen. Det var jo en af grundene til, at vi gik med ind i det tekniske initiativ for at opkøbe ammunition, også af tredjelande, fordi det gik for langsomt med at få det leveret. Da det heller ikke havde den helt nødvendige effekt, påbegyndte vi det nye kapitel med den såkaldte danske model for finansiering ind i Ukraine. Jeg synes, meget er lykkedes for gruppen af allierede i forhold til Ukraine, men der er for lang leveringstid. Her og nu er det især luftforsvar, som blev lovet allerede i Washington. Det er snart 1 år siden, og der er stadig væk ikke leveret det luftforsvar, de har brug for for at kunne beskytte sig selv, deres civilbefolkning og kritisk infrastruktur. Vi er altid nogle af dem, der presser på for at løfte ambitionsniveauet, og at der bliver leveret. Jeg har ikke selv så stor forståelse for den langsommelighed, hvormed vi bliver ved med at arbejde på de her spørgsmål.

Migration og udlændingepolitik

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg er glad for, at det store danske arbejde, som jeg selv har investeret ganske meget i, nu faktisk begynder at bære frugt, både hvad angår tilbagesendelsesområdet og det, vi kalder sikre tredjelande. Kommissionen har siden sidst foreslået at ændre EU's asylregler, så medlemslande kan indgå aftaler med tredjelande om overførsel af asylansøgere. Og det er jo helt på linje med det, vi har foreslået fra den danske regerings side.

Jeg var for nylig i Rom og har taget et initiativ sammen med Giorgia Meloni i forhold til de internationale konventioner og ikke mindst fortolkningen af den europæiske menneskerettighedskonvention. Vi har behov for at kunne udsende kriminelle udlændinge fra de europæiske lande, så de ikke ødelægger vores samfund, og jeg er rigtig glad for, at en række lande er med på initiativet. Jeg forventer at få flere lande med, og det kommer måske også til at fylde.

Situationen i Mellemøsten

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er igen gået fra slemt til værre. Det er selvfølgelig især den humanitære situation i Gaza, som er utrolig alarmerende. Der mangler nu adgang til alt – livs-nødvendig medicin, mad og vand. Vi har selvfølgelig fordømt Hamas' terrorangreb, og vi har også sagt hele vejen, at Israel har ret til at forsvare sig selv. Vi skal have de resterende gidsler løsladt. Men det kan ikke retfærdiggøre den blokade af den humanitære hjælp, som den israelske regering nu har opretholdt ganske, ganske længe. Det er uacceptabelt, og Israel skal sikre uhindret, hurtig og sikker adgang for nødhjælp i overensstemmelse med de grundlæggende humanitære principper. Derfor vil vi også på dette møde understøtte, at Europa kan lægge pres på den israelske regering.

Konkurrenceevne

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi skal have noget fremdrift i forhold til Kommissionens forslag om forenkling og reduktion af byrder, så vi kan komme op i gear. Toldpausen udløber fra amerikansk side den 9. juli 2025. Først anmelder man en handelskrig; så proklamerer man så selv en pause. Jeg forventer, at der er en drøftelse af hele den situation. Der kan selvfølgelig være sket noget, som vi ikke har kendskab til i dag.

Henrik Møller (S): Toldsatserne er sat i bero, men den 9. juli 2025 er jo midt i vores formandskab. Er det noget, vi kommer til at involvere os i?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er det gode: Lige om lidt lander alle udfordringer på vores bord. Jeg er rigtig glad for, at det er os, der har formandskabet i den her svære tid for Europa. Det er klart, at hvis der er en handelskrig mellem Europa og USA, så kommer det til at fylde ganske meget. Jeg kan ikke advare nok imod en handelskrig mellem allierede i den situation, vi er i, men hvis USA vil have en handelskrig, så kommer vi til at svare tilbage fra europæisk side.

Ungarn

Claus Jørgensen (SF): Vi har lige været til COSAC i Polen. Noget af det, som fylder meget på sådan nogle møder, er Ungarn, og hvordan de stritter imod – både i forhold til Ukraine og udvidelse. Kan statsministeren sige noget om, hvordan det går med at presse Ungarn til at komme videre i forhold til udvidelse? Det fylder meget hos de europæiske lande, især selvfølgelig i det hjørne med Moldova, Vestbalkan og Nordmakedonien.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Hvad forventningen er i forhold til Ungarn, er altid et godt spørgsmål. Indtil nu er vi lykkedes med at få vedtaget sanktioner og at få dem genbekræftet i enstemmighed. Vi vil gerne endnu videre på sanktionsspørgsmålet, bl.a. i forhold til skyggeflåde, oliepris og den finansielle sektor. Om vi kan komme så langt, som vi gerne vil, ved jeg ikke endnu. Ungarn har truet med at blokere for en fortsættelse af sanktionerne, men jeg håber selvfølgelig på, at vi får det mingeleret på plads inden topmødet.

Og så er det helt rigtigt, at Ungarn er meget, meget kritisk i forhold til udvidelsesproceduren, især hvad angår Ukraine. Vi skal bruge vores formandskab i forhold til det her og sikre noget fremdrift, ikke kun i forhold til Ukraine, men også nogle af de andre lande. Hvis man tager de geopolitiske briller på, har EU-udvidelsen en helt særlig dimension, for der er en række – for nogles vedkommende lidt skrøbelige – lande, hvor der er en kraftig russisk påvirkning, men som ønsker at vælge en europæisk vej. Så ville det være mærkeligt, hvis Europa ikke ønsker, at de skal tage den europæiske vej.

EU og verden

Søren Søndergaard (EL): Jeg havde hørt, at der skulle være et punkt på dagsordenen om EU i verden. Jeg ved ikke, om det er rigtigt. Kan statsministeren uddybe det punkt?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg forventer ikke nogen stor diskussion af det, men snarere, at vi måske kigger en lille smule frem til nogle af de forventede topmøder, der er under vores formandskab med partnere uden for EU, bl.a. med Latinamerika og de caribiske lande. Der skal også være et topmøde med Den Afrikanske Union.

Der er ikke nogen møder, der er aftalt, før det er endeligt aftalt. Men vi håber, at vi i vores formandskab kan være med til at facilitere nogle store møder, også med Vestbalkan, apropos udvidelsen og vigtigheden af at holde de lande tæt på os.

Mødet sluttede kl. 18.25.